

GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

Aan de gemeenteraad
Cc College van B&W
Cc Pers

DATUM 17 december 2020
ZAAKNUMMER 723905
BEHANDELD DOOR A.M.E. Rijssenbeek/ J. van der Want
TELEFOON (035) 629 2471
UW KENMERK
BIJLAGEN 1
BETREFT Voortgang Praktijkondersteuner GGZ Jeugd

Geachte dames en heren,

Met deze brief informeren wij u over de voortgang van de pilot Praktijkondersteuners GGZ Jeugd, hierna te noemen POH GGZ Jeugd, uit de Visie en Agenda Jeugdhulp 2019-2021 (raadsbesluit van 16 oktober 2019). Dit is toegezegd in de collegebrief van 22 oktober inzake financiële afwijking 2020 Wmo en Jeugd.

POH GGZ Jeugd aanleiding

We willen meer grip krijgen op de stijging van het aantal verwijzingen door huisartsen naar gecontracteerde zorgaanbieders, door een POH GGZ Jeugd in te zetten die laagdrempelige hulp kan verlenen. De gemeente Hilversum is in samenwerking met het Consultatie en Adviesteam van de Regio Gooi en Vechtstreek en betrokken huisartsenpraktijken per 1 maart 2020 de pilot POH GGZ Jeugd gestart.

Met de pilot POH GGZ Jeugd zijn twee gekwalificeerde POH'ers GGZ Jeugd (1,8 fte) aan de slag gegaan in 19 huisartsenpraktijken in Hilversum voor een periode van 2 jaar. Daarmee bedienen we een groot deel van de 28 huisartsenpraktijken in Hilversum. De POH'ers GGZ Jeugd bieden zelf kortdurende behandeling, zijn op de hoogte van de mogelijkheden in het voorliggende veld en werken samen met de jeugdconsulenten van het Sociaal Plein. Ook verwijzen zij door naar gespecialiseerde hulp indien nodig.

In januari 2020 is de werving gestart van deze twee POH'ers GGZ Jeugd en is er een samenwerkingsovereenkomst opgesteld tussen de deelnemende partijen. Per 1 maart 2020 waren de POH'ers GGZ Jeugd in dienst. Vanwege de Corona maatregelen kwam het werk wat langzamer op gang, maar de POH'ers konden zich halverwege april vestigen in de deelnemende praktijken. Deze praktijken zijn al dan niet werkzaam in een Geïntegreerde Eerstelijns Zorg (GEZ).

Door de inzet van 2 POH'ers GGZ Jeugd bij de huisarts beogen we meer passende hulp voor jeugdigen en ouders in te zetten, te normaliseren en daarnaast duurdere specialistische zorg te voorkomen.

Aantallen aanmeldingen POH GGZ Jeugd

Een jeugdige en/of ouder komt eerst bij de huisarts. De huisarts stuurt de jeugdige en/of ouder naar de praktijkondersteuner GGZ Jeugd als hij of zij dit passend acht.

In de periode van 1 maart 2020 tot 1 november 2020 zien we uit de cijfers (zie bijlage) dat de twee praktijkondersteuners in totaal 231 jongeren hebben gezien. Uiteindelijk zijn er 100 jeugdigen van de 231 doorverwezen naar geïndiceerde zorg of naar het voorveld:

- 75 jeugdigen zijn na de eerste vraagverheldering doorverwezen, hiervan zijn 26 jeugdigen naar het voorveld verwezen, zoals Jeugd & Gezin en hebben geen specialistische ondersteuning nodig gehad.
- 25 jeugdigen zijn na gesprekken met de POH GGZ doorverwezen. Hiervan zijn 6 jeugdigen naar het voorveld verwezen en hebben geen specialistische ondersteuning nodig gehad.

De praktijkondersteuners hebben van 74 jeugdigen het traject afgerond zonder dat er een verwijzing nodig was. Momenteel lopen er nog een aantal trajecten door waar we nu nog geen uitspraken over kunnen doen.

Wie komen er vooral bij de POH GGZ Jeugd?

De leeftijdscategorie die het meest voorkomt bij de POH GGZ Jeugd is voor jongens in de leeftijd van 9 tot en met 12 jaar en voor meisjes van 13 tot en met 16 jaar.

De POH GGZ Jeugd ziet een brede variatie aan problematiek met jeugdigen. De hulpvragen van jeugdigen en ouders kenmerken zich vooral op de volgende gebieden: psychosociaal functioneren, zoals emotionele- en gedragsproblemen. Verder betreft het ook problemen op het gebied van gezin en opvoeding, zoals een onstabiele opvoedsituatie of problemen naar aanleiding van een vechtscheiding.

Ouders van jeugdigen melden het meest hun kind aan via de huisarts bij de Praktijkondersteuner GGZ Jeugd, gevolgd door jongeren zelf.

Voor de overige details van de meldingen verwijzen wij u naar de bijlage Datasheet.

De uitgaven en besparingen

Bij de jeugdhulp bestaan de rechtsgeldige verwijzers uit onder meer de jeugdconsulenten, huisartsen en gecertificeerde instellingen. De gemeente betaalt deze jeugdhulp. Bij een verzoek tot jeugdhulp kan een jeugdige of zijn ouders zich wenden tot de jeugdconsulent of de huisarts. We zien dat de huisartsen met name verwijzen naar de basis GGZ jeugd en de specialistisch GGZ jeugd.

In onderstaande tabel ziet u de kosten en baten van de pilot POH GGZ Jeugd op basis van de eerste maanden. We zijn bij de 'baten' uit gegaan van de gemiddelde kosten van een Basis GGZ (BGGZ) en Specialistische GGZ (SGGZ) traject.

Periode maart t/m oktober	Aantal afgeronde trajecten door de POH'ers zonder verdere verwijzing en verwijzing naar het voorveld	Gemiddelde van een BGGZ en SGGZ traject	Totaal 8 maanden
'Baten'	74 zelf afgerond +32 voorveld=106	€ 2500	€ 265.000
Personeelskosten 2 POH'ers			€ 120.000
Netto besparing			€ 145.000

Voor de eerste 8 maanden zitten we op een netto besparing van circa € 145.000. Daarmee zitten we op koers voor de *jaarlijks* beoogde netto besparing van € 170.000 zoals genoemd in de Agenda Jeugd.

Wat we verder zien uit andere cijfers (waarover we u in de collegebrief Toelichting financiële afwijking 2020 Wmo en Jeugd van 22 oktober informeerden), is een lichte daling van de verwijzingen door de huisartsen van 1230 in kwartaal 1 naar 1056 in kwartaal 3. Wij zullen nooit zeker weten of exact die jeugdigen anders door de huisarts waren verwezen naar de ambulante jeugdhulp of Jeugd GGZ maar het is bemoedigend om te zien dat na de start van de twee praktijkondersteuners een lichte daling is ingezet.

Uit recent landelijk [onderzoek 'Wijkteams en praktijkondersteuners in de jeugdzorg'](#) van het Centraal Planbureau blijkt dat de inzet van praktijkondersteuners bij de huisarts nog niet leidt tot een vermindering

van het aantal kinderen in gespecialiseerde jeugdzorg. Dit onderzoek doet geen uitspraken over de maatschappelijke meerwaarde.

Het effect op de kwaliteit is niet onderzocht door het Centraal Planbureau en zij geven aan dat het ook mogelijk is dat een eventueel effect van wijkteams en POH's op het zorggebruik zich pas de komende jaren manifesteert.

Ervaring van jeugdigen en ouders

Om de ervaringen van ouders en jeugdigen te onderzoeken hebben we gebruik gemaakt van enquêtes die vanaf juli 2020 zijn verspreid. Daarin wordt gevraagd hoe het contact verliep met de POH GGZ Jeugd, waarom de jeugdige/ouders naar de POH GGZ jeugd is gegaan en of de voorgestelde doelen zijn behaald.

De eerste enquêtes laten zien dat jeugdigen en ouders zeer positieve ervaringen hebben met de POH GGZ Jeugd. Ouders en jeugdigen voelen zich gehoord in het gesprek met de praktijkondersteuner en de doelen worden behaald, maar soms nog niet helemaal. Als dat het geval is, wordt een jeugdige doorverwezen voor extra ondersteuning. Na gesprekken met de praktijkondersteuner ervaren ouders en jeugdigen meer vertrouwen in de toekomst. Zij zouden deze dienstverlening aanraden bij familie en vrienden.

Graag willen we enkele quotes uit de enquête met u delen:

“Ik ben naar de praktijkondersteuner gegaan omdat ik niet lekker in mijn vel zat. Het doel waarvoor ik hulp zocht is bereikt.”

“Mijn zoon had last van hoofdpijn die niet medisch traceerbaar was: spanning en ontspanningshoofdpijn. De praktijkondersteuner was zeer prettig, deskundig en fijn om naar toe te gaan. Stelde de juiste vragen en bood goede oplossingen aan, top! Mijn zoon voelde zich er prettig.”

“Onze dochter heeft moeite met zelfvertrouwen en zelfacceptatie. We gaan nu op advies van de praktijkondersteuner verder met bewegend leren en met onze andere dochter zijn we ook een stap verder. Zij liep niet bij de praktijkondersteuner, maar de praktijkondersteuner heeft toch naar het geheel gekeken en ons ook met haar van goed advies voorzien. Daar hebben we doorgepakt op een advies van een kindercoach.”

Ervaringen van huisartsen

Ook onder de deelnemende huisartsen hebben we gebruik gemaakt van een enquête om onderzoek te doen naar de tevredenheid onder huisartsen die sinds maart 2020 gebruik maken van een POH GGZ Jeugd. We hebben gevraagd naar hun algemene beoordeling over de POH GGZ Jeugd, of er voldoende ruimte is in de praktijk, of er veel vraag is naar de POH GGZ Jeugd en of er behoefte is aan meer capaciteit van de POH GGZ Jeugd. Hiermee blikken we vooruit op de toekomst. Daarbij is er ruimte gelaten voor verbeterpunten en opmerkingen. Door alle deelnemende praktijken is de enquête ingevuld. De huisartsen geven de POH's GGZ Jeugd minimaal een cijfer 8 als het gaat om hun inzet.

- De tevredenheid met de POH GGZ Jeugd:
Huisartsen zijn unaniem zeer tevreden over de inzet van de POH GGZ Jeugd. Zij ervaren het als een laagdrempelige ondersteuning, praktisch, snel en dichtbij en deskundig. Enkele huisartsen geven aan dat de praktijkondersteuners betere verwijzingsmogelijkheden bieden dan de huisarts zelf en hierdoor gepastere zorg kunnen bieden. Er is goede communicatie tussen POH GGZ Jeugd en huisarts en de huisarts kan een scala aan problemen doorverwijzen die zeer adequaat worden opgepakt.
- De mate van behoefte aan een POH GGZ Jeugd in de praktijk:
Er is in de meeste deelnemende huisartsenpraktijken veel behoefte aan een POH GGZ Jeugd. Enkele praktijken geven aan graag een paar uur extra per week te willen hebben. Opvallend is dat in Hilversum Zuidwest er minder behoefte is aan een POH GGZ Jeugd en dat we ook minder verwijzingen zien in de monitoring. We onderzoeken nog of dit eventueel te maken kan hebben met de demografische gegevens van de wijk.
- Verbeterpunten/opmerkingen:

Over het algemeen zijn deelnemende huisartsenpraktijken tevreden over de inzet van de POH GGZ Jeugd en zien graag dat de pilot wordt voortgezet. Een aantal aandachtspunten wordt meegegeven:

- het nog beter kennen van de sociale kaart door de praktijkondersteuner in afstemming met de regio.
- verwijsafspraken maken tussen huisarts en POH GGZ Jeugd
- de huisartsen willen voor het vervolg van de pilot dat de huur van de ruimte voor de POH GGZ Jeugd door de gemeente wordt vergoed.

Vervolg

Wij gaan de cijfers van de praktijkondersteuners in 2021 nog verder bijhouden en onderzoeken. Dit betreft een pilot van twee jaar. In maart 2021 start het tweede jaar.

De ondersteuning door de POH GGZ Jeugd is laagdrempeliger. De jeugdigen worden sneller geholpen dan als ze eerst een indicatie moeten verkrijgen en naar een aanbieder gaan. We zien dit als een belangrijke stap in het normaliseren.

Om de werkwijze te optimaliseren is er een Klankbordgroep gevormd met huisartsen en de POH'ers GGZ Jeugd om het werkproces aan te scherpen. Daarbij zullen we ook het gesprek voeren over de opmerkingen en verbeterpunten die de huisartsen in de enquête hebben aangegeven, zoals onder andere de vraag om een vergoeding te ontvangen voor de huur. In 2021 zullen we u verder op de hoogte brengen van de ontwikkelingen rondom de praktijkondersteuners GGZ Jeugd.

We vertrouwen erop u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

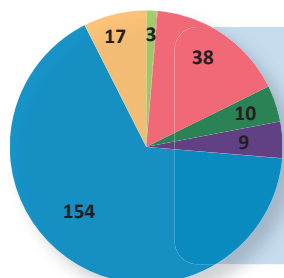
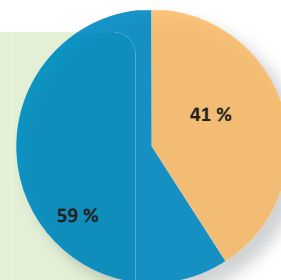
BIJLAGE 1: DATASHEET POH GGZ JEUGD

ANALYSE HULPTRAJECTEN

Tijdens de onderzoeksperiode van 1 maart 2020 tot 1 november 2020 hebben twee Praktijkondersteuners GGZ Jeugd 231 jeugdigen gezien. Een aantal van deze dossiers zijn verwezen of afgesloten en aan aantal dossiers lopen nog.

41 % man, gemiddelde leeftijd 10,9 59 % vrouw, gemiddelde leeftijd 11,9

* De getallen die staan vermeld in onderstaande diagrammen zijn de jeugdigen in aantallen.

MEEST VOORKOMENDE HULPVRAGEN

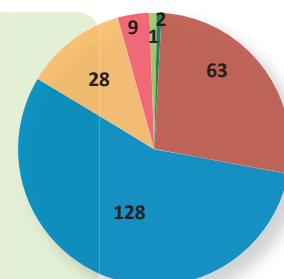
De Praktijkondersteuner GGZ Jeugd ziet een brede variatie aan problemen met jeugdigen.

- Cognitieve ontwikkeling
- Gezin en opvoeding
- Jeugdige en omgeving
- Lichamelijke gezondheid
- Psychosociaal functioneren
- Psychosociale diagnostiek

MEEST VOORKOMENDE AANMELDER

Ouders van jeugdigen melden het meest hun kind aan via de huisarts bij de Praktijkondersteuner GGZ Jeugd.

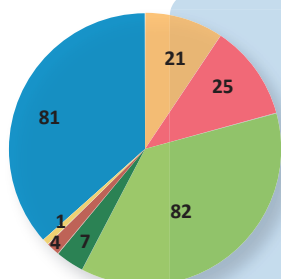
- Jeugdconsulenten
- Jeugdige
- Ouder
- Professional
- School
- Verzorger

MEEST VOORKOMENDE WERKZAAMHEDEN

De werkzaamheden van de Praktijkondersteuner GGZ Jeugd zijn divers. Vraagverheldering (triage en screening) en ondersteunende gesprekken bij psychosociale problematiek zijn hun belangrijkste taken.

- Bemiddeling en begeleiding bij verwijzing
- Kortdurende behandeling
- Ondersteunende gesprekken bij psychosociale problematiek
- Opvoedingsondersteuning
- Overbruggingshulp
- Psycho-educatie
- Triage en screening

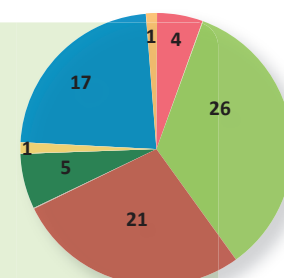
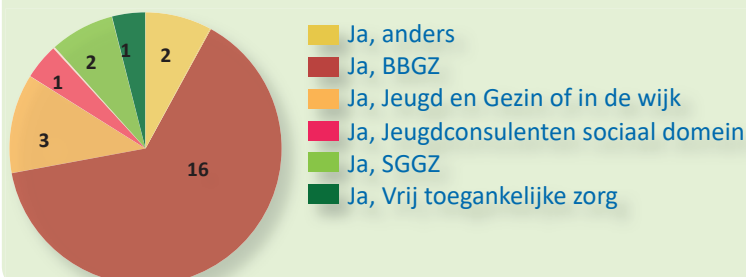
VERWIJZINGEN

Hierbij maken we onderscheid tussen verwijzingen na de eerste vraagverheldering en verwijzingen na behandeling bij de Praktijkondersteuner GGZ Jeugd.

11% verwezen na behandeling bij POH GGZ Jeugd

32% verwezen na eerste vraagverheldering

- Ja, anders
- Ja, BBGZ
- Ja, Jeugd en Gezin of in de wijk
- Ja, Jeugdconsulenten sociaal domein
- Ja, Jeugdaanbieder voor ambulante jeugdhulp
- Ja, SGGZ
- Ja, Vrij toegankelijke zorg

DUUR

De cliënttrajecten van de Praktijkondersteuner GGZ Jeugd zijn vrijwel altijd kortdurend.

- 52% na 1-2 contacten afgesloten
- 32% na maximaal 5 contacten afgesloten
- 15% binnen 10 contacten afgesloten
- 1% na 10 of meer contacten afgesloten

Afgeronde trajecten door de Praktijkondersteuner GGZ Jeugd, zonder dat de jeugdige is doorverwezen: 32%
Anders: 2% ontvangt overbruggingshulp